

Mijn oudste zoon is verloofd met een kauw

Door C. Bominaar-Holzenspies

Voordat ik tot de vogels overga, wil ik even mijn status bekend maken. Ik ben een huisvrouw en om niet alleen bezig te hoeven zijn met afwas en bedden opmaken, heb ik een hobby, n.l. vogels. Dit houdt in, dat ze me in vele opzichten interesseren: hun gedragingen, de vogeltrek en de anatomie. Ook het grootbrengen van verweesde jonge vogels en het trachten te genezen van gewonde exemplaren, hebben mijn belangstelling.

Dit laatste houdt in, dat ons huis op gezette tijden in een volière is herschapen. In de gordijnen van de studeerkamer bedenkt een *grote bonte specht*, dat een boomstam aangenamer is; het aangereden *waterhoen* uit Abcoude is er van overtuigd, dat hij beter van de zebra-paden gebruik had kunnen maken; op de kroon in de zitkamer slaapt een jonge *koolmees*, afkomstig uit een brievenbus en in de boekenkast zit een jonge *merel* zijn pieren te verteren. Dit vraagt natuurlijk wel enige aanpassing, niet van de vogels, maar van echtgenoot en kinderen.

Het merelkuiken in de boekenkast had een nare tijd achter de rug. Aan de vraatzucht van katten, *vlaamse gaaien* en eekhoorns was hij ontsnapt, maar toen deed zich een ander probleem voor. Zijn zorgzame moeder ving een bijzonder hapje, dat ze deskundig tussen haar jongen verdeelde. Na de distributie vloog ze weer weg, om nieuwe voorraden te halen. Voor dit kuiken bleek evenwel, dat de voedselkeuze niet de juiste was. Want hij was de ongelukkige, die het dijbeen van een grote groene sprinkhaan naar binnen moest werken. Eerst lukte het aardig, doch na elke keer slikken kwamen de gemene weerhaken steeds dieper in zijn keeltje te zitten. Het arme kui-

ken wist niet, hoe hij het had. Eten kon hij niet meer. Dat deed te veel pijn. Langzaam druppelde het bloed langs zijn opengesperde bekje en zo zat de stakkerd op zijn einde te wachten.

Opeens werd hij met een soeplepel uit het nest gelicht; de poot met weerhaken werd verwijderd en... hij kon weer eten!

En dat deed hij dan ook. Bij iedere hap eten, die hem voorgehouden werd, schoot hij als een duveltje in een doosje omhoog en schrokte het voedsel naar binnen.

Moelijkheden lagen er nu niet meer op zijn weg en dit mereljong groeide ongestoord op tot een mooie merelman, die nog steeds in onze tuin vertoeft.

Onder een van mijn pleegkinderen bevond zich ook een jonge *gierzwaluw* van circa 14 dagen oud. In het begin kostte het veel werk, om voedsel in dit dier te krijgen, want hij hield hardnekkig zijn bekje gesloten. Werd hem niet om medewerking gevraagd, dan vertoonde hij een ontstellend groot keelgat.

Gelukkig was hij na een week genegen tot samenwerking en sindsdien hapte hij braaf alle delicatessen van een theelepeltje.

Jonge *gierzwaluwen* hebben de gewoonte, om in verticale stand buiten aan hun nest te hangen en ook dit dier hield zich aan deze regel. Inplaats van rustig in zijn mandje te vertoeven, vergezelde hij me tijdens mijn huishoudelijke bezigheden, terwijl hij tevreden aan mijn trui hing. Alleen tijdens de was werd hij afgehaakt, om ongewenste te waterlating te voorkomen en hij zal wel een van de weinige Nederlandse *gierzwaluwen* zijn, die weet, hoe een huishouding in elkaar zit.

Toen de slagpennen van de *gierzwaluw*, die Swie heette, volgroeid waren, vloog hij iedere dag door ons huis, om zijn vliegspieren te oefenen. Vogels kunnen aangeboren vliegen en hebben geen vlieglessen nodig, maar de vliegbehendigheid moeten ze wel door ervaring leren en het is goed voor de grote en kleine vliegspieren, om in beweging te blijven.

Het bleek al gauw, dat ons huis veel te klein was voor de grote snelheden, waarmee deze vogels zich plegen voort te bewegen.

Elke keer moest Swie afremmen, maar de excursies eindigden altijd in zijn mand, die naast mijn bureau stond. Op een keer stond er net zo'n mand op mijn bureau en met een elegante zwaai landde Swie in de verkeerde mand. Boven op de boodschappen begon hij druk zijn toilet te maken en zijn veren te poetsen.

Het was een nare dag, toen Swie zijn tocht naar het verre Afrika ging beginnen en we hebben dit sierlijke race-model onder de vogels dan ook erg gemist.

Een hele aparte figuur in ons gezin is de *kauw*, die ik verleden jaar overnam van de Stichting Dierenvrienden. Het jonge dier was gekortwiekt door een niet veel van vogels begrijpende figuur, zodat het nog een jaar zou duren, voordat de rui van de hand- en armpennen hem zijn vliegvermogen zou teruggeven. Zolang was het dier ongeschikt voor het luchtverkeer.

Omdat Gerrit (hoe heet een *kauw* anders?) altijd onder de mensen heeft verkeer, meent ze, dat ze ook een mens is, maar dan voorzien van kauwenmanieren. Ze is doodsbenauwd voor haar soortgenoten

en toen een prachtige, waardige kauwemijnheer haar tot echtgenote vroeg, vluchtte ze doodsbenauwd de boom uit en spoedde zich naar onze zitkamer.

Maandenlang hield de overgebleven *kauw* het vol, edoch, geen resultaat. Hij is nog steeds de eenzame vrijgezel in de kolonie zwartjassen in ons buurtje.

Maar Gerrit is nu toch verloofd!

Ze zocht zelf een geschikte partner uit en wel onze oudste zoon. Dit brengt met zich mede, dat hij door haar op de kauwemanier begroet wordt. Zo gauw zij hem ziet, roept ze luid „kááá” en begint snel met de vleugels en staart te trillen.

Dit is een symbolische, geritualiseerde uitnodiging tot paring, die niet tot de paring leidt, maar een begroetingsceremonie is, die kauwewijfjes voor hun echtgenoten plegen uit te voeren. De verdere emolumenten zijn, als verloofde van een *kauw*, dat onze oudste zorgvuldig voorgeprakte hapjes naar binnen moet werken. Hierbij bevinden zich ook nog wel eens spinnetjes en nog naarder uitziende insecten, die nog veel naarder smaken.

Voert hij háár, dan stijgen er ornithologisch verantwoorde geluiden uit haar op. Als ze in een door haar vrijer gemaakte nestkast zit, en ik produceer die geluiden, dan word ik aangevallen. Het is, alsof ik haar een oneerbaar voorstel doe.

De zitkamer behoort ook tot haar territorium, dat ze fanatiek verdedigt. Laatst zat een vriend van onze oudste breeduit en op zijn gemak in een fauteuil. Even later werd Gerrit binnengehaald, die argeeloos op de leuning van de bank ging zitten; maar opeens kreeg ze de indringer in de gaten. Die moest eruit!!

Haar stemming liep in versnellingen op. Dat was te horen aan haar geluiden, die toenemende woede lieten horen. Terwijl ze alvast „haar mouwen opstroopte”, zei ze „Gerrit, Gerrit”; op de stoel van de indringer gesprongen, uitte ze „kjuch, kjuch”; vervolgens ging ze op de schouder zitten en zei drie maal nadrukkelijk „roah, roah, roah”. Toen zette ze een katterug op (dit betekent: ik vecht me dood), ratelde en viel de vijand in zijn gezicht aan.

De jongen had ik bijtijds gewaarschuwd, zodat hij zijn handen voor zijn ogen hield. Ik vroeg toestemming, het experiment te mogen herhalen.

Gerrit kwam nu direct ter zake. Meteen sprong ze op de schouder, zette de katterug op, ratelde en viel opnieuw aan.

Een vriendje van onze jongste werd anders behandeld. Het jongetje voelde zich blijkbaar niet helemaal thuis en Gerrit begreep, dat hier een minder gevaarlijke tegenstander aanwezig was. Schijnheilig ging ze naast hem zitten, zette al haar veren op en leek één snoezige bal veertjes. Heel innemend zag ze eruit. Toen de jongen even later zijn hand uitstak, hakte ze fel hiernaar. De jongen schrok! Gerrit, tevreden over het bereikte resultaat, werd weer één grote bal veren met oplettende lichtgrijze ogen erin. Als men niet weet, wat er zich al zo in een *kauw* afspeelt, is men gauw genegen, het dier tot een vals en naar beest te degraderen. Gerrit hield veel van het scheuren van papier en daarom kocht ik — voor een prik bij de uitdrager — een geschikt boekje voor haar, n.l. „Hoe word ik een goede kantoorbedien-

KAUW

Foto C. Bominaar-Holzenspies

de?". (Het was wel een boekje uit lang vervlogen tijden, want het woord gezicht werd met g geschreven.)

Maar Gerrit wilde helemaal geen kantoorbediende worden! Ze wilde scheuren, veel scheuren en daarom viel haar oog op de „Vogelatlas“, die op mijn bureau lag. Hier lagen grotere mogelijkheden voor haar en ze besloot meteen met haar werkzaamheden te gaan beginnen.

Dit werd te gek! Aan deze luxe neigingen van haar kon ik geen gehoor geven en ik besloot van de aangeboren eigenschap van *kauwen*, n.l. bang te zijn voor zwarte voorwerpen, gebruik te maken.

Een stuk zwart bont werd op mijn bureau gelegd, en ja, dat hielp!*) Gerrit dacht er niet meer aan, om de „Vogelatlas” onderhanden te nemen en ze bleef op een veilige afstand van dat griezelige, donkere, onbekende object. Misschien zag ze er wel een familielid in, dat op een zeer onaangename wijze om het leven was gekomen. De boekenkast werd toen haar werkterrein. Als ik haar dan betrapte, trad ik streng op. Meteen nam ze een dreighouding aan, want ze dacht, dat ik ook in die boekenkast wilde, en daar zat zij nu net in. Lukte het eindelijk — na de nodige materieele schade — haar uit de kast te verwijderen, dan zette ik een flinke stem tegen haar op. Direct hierop boog ze haar kopje, zette alle schedel- en nekveertjes overeind en bood me haar achterkopje aan.

Dit is de onderwerpingshouding der *kauwen*; het meest kwetsbare lichaamsdeel wordt de overwinnaar aangeboden. Deze hakt er niet op los, maar wordt instinctmatig geremd. Anders was het kauwengeslacht allang uitgestorven.

Dit was een greep uit de levens van enkele van mijn pleegkinderen. Het verzorgen van vogels is een bezigheid, die weliswaar veel tijd vergt, maar dit weegt niet op tegen het plezier, dat men er van heeft. Verder geeft het de mogelijkheid, de vogelstudie van dichtbij te beoefenen en wat het belangrijkste is, een groot deel der vogels wordt in staat gesteld hun natuurlijk element weer op te zoeken.

*) Na ongeveer een maand was ze er niet meer bang voor!

• C. Bominaar-Holzenspies, Naarderstraat 170, Huizen (N.H.).
